

LIETUVOS RESPUBLIKOS
MOKSLO IR STUDIJŲ ĮSTATYMO NR. XI-242 46, 59, 74, 75, 75¹, 75², 75³, 76, 77, 82,
83 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO, 9 STRAIPSNIO PRIPAŽINIMO NETEKUSIU GALIOS
IR ĮSTATYMO PAPILDYMO 76¹, 76², 83¹ STRAIPSNIAIS
ĮSTATYMAS

2021 m. lapkričio 18 d. Nr. XIV-654
Vilnius

1 straipsnis. 9 straipsnio pripažinimas netekusiu galios

Pripažinti netekusiu galios 9 straipsnį.

2 straipsnis. 46 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 46 straipsnio 2 dalį ir ją išdėstyti taip:

„2. Mokslo ir (arba) meno veiklos ir studijų kokybė užtikrinama taikant priėmimo į aukštąsias mokyklas sąlygas, mokslo ir studijų institucijų vidines kokybės užtikrinimo sistemas, išorinį studijų programų vertinimą ir akreditavimą bei išorinį mokslo ir studijų institucijų įvertinimą ir (arba) akreditavimą.“

3 straipsnis. 59 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 59 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„59 straipsnis. Priėmimas į aukštąją mokyklą

1. Į aukštosios mokyklos pirmosios pakopos ir vientisąsias studijas konkurso būdu priimami asmenys, turintys ne žemesnį kaip vidurinį išsilavinimą ir išlaikę ne mažiau kaip tris (stojantieji į menų studijų krypčių grupės studijas – ne mažiau kaip du) valstybinius brandos egzaminus: lietuvių kalbos ir literatūros, matematikos (stojantiesiems į menų studijų krypčių grupės studijas jo išlaikyti nebūtina) ir stojančiojo pasirinktą egzaminą, kurių:

1) įvertinimų aritmetinis vidurkis švietimo, mokslo ir sporto ministro nustatyta tvarka prilygsta brandos egzaminų programose nustatytam pagrindiniam mokymosi pasiekimų lygiui, jeigu stojama į universitetines studijas;

2) įvertinimų aritmetinis vidurkis švietimo, mokslo ir sporto ministro nustatyta tvarka prilygsta brandos egzaminų programose nustatytam patenkinamam mokymosi pasiekimų lygiui, jeigu stojama į kolegines studijas.

2. Asmenų priėmimas į aukštąsias mokyklas gali būti vykdomas iki studijų pagal atitinkamą studijų programą pradžios. Konkursinių mokomųjų dalykų pagal studijų kryptis sąrašą, išskirdamos pagrindinį dalyką, kiekvienais metais nustato aukštosios mokyklos ir, suderinusios su Švietimo, mokslo ir sporto ministerija, paskelbia jį ne vėliau kaip prieš 3 metus iki atitinkamų metų rugsėjo 1 dienos. Šio straipsnio 1 dalyje nurodyti priėmimo į aukštąsias mokyklas reikalavimai netaikomi:

1) asmenims, įgijusiems kvalifikaciją, suteikiančią teisę į aukštąjį mokslą, pagal tarptautinių organizacijų arba užsienio valstybių švietimo programas;

2) asmenims, Lietuvos Respublikoje vidurinį išsilavinimą įgijusiems iki šio įstatymo įsigaliojimo;

3) asmenims, švietimo, mokslo ir sporto ministro nustatyta tvarka ir atvejais atleistams nuo valstybinių brandos egzaminų.

3. Į aukštosios mokyklos trumposios pakopos studijas konkurso būdu priimami asmenys, turintys ne žemesnį kaip vidurinį išsilavinimą arba profesinę kvalifikaciją, įgytą pagal Lietuvos kvalifikacijų sandaros ketvirtąjį lygį atitinkančią profesinio mokymo programą, atsižvelgus į jų mokymosi pasiekimus ir kitus aukštosios mokyklos nustatytus kriterijus, įvertinus profesiniuose standartuose ir studijų krypties aprašuose nustatytus reikalavimus.

4. Konkursinio balo sudarymo principus ir kitus kriterijus aukštosios mokyklos skelbia kiekvienais metais iki gruodžio 1 dienos, likus ne mažiau kaip 6 mėnesiams iki priėmimo į aukštąsias mokyklas pradžios. Mažiausią stojamąjį konkursinį balą aukštosios mokyklos skelbia kiekvienais metais ne vėliau kaip iki birželio 1 dienos.

5. Bendrą studijų vietų skaičių pagal studijų kryptis ir (arba) studijų krypčių grupes ir studijų pakopas nustato aukštoji mokykla, atsižvelgdama į savo galimybes užtikrinti studijų kokybę.

6. Minimalų studijų programos studijų vietų skaičių valstybinėse aukštosiose mokyklose pagal studijų kryptis ir (arba) krypčių grupes ir pakopas nustato švietimo, mokslo ir sporto ministras, įvertinęs aukštųjų mokyklų siūlymus.

7. Kiekvienais metais iki rugpjūčio 30 dienos savo interneto svetainėse aukštosios mokyklos pateikia visuomenei informaciją apie bendrojo priėmimo į savo aukštąją mokyklą rezultatus pagal studijų programas, o Švietimo, mokslo ir sporto ministerija – informaciją apie bendrojo priėmimo į aukštąsias mokyklas rezultatus pagal aukštąsias mokyklas ir studijų programas. Kiekvienais metais iki spalio 30 dienos aukštosios mokyklos pateikia visuomenei informaciją apie savo institucinio priėmimo rezultatus pagal studijų programas, o Švietimo, mokslo ir sporto ministerija – informaciją apie institucinio priėmimo rezultatus pagal aukštąsias mokyklas ir studijų programas.

8. Asmenys, turintys aukštojo mokslo kvalifikaciją, į antrosios pakopos studijų programas priimami aukštosios mokyklos nustatyta tvarka.

9. Asmenys, ketinantys mokytis pagal neformaliojo suaugusiųjų švietimo programas ar studijuoti atskirus studijų dalykus (modulius), priimami aukštųjų mokyklų nustatyta tvarka.“

4 straipsnis. 74 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 74 straipsnio 1 dalį ir ją išdėstyti taip:

„1. Mokslo ir studijų institucijų lėšas sudaro:

- 1) valstybės biudžeto bazinio ir skatinamojo finansavimo lėšos valstybinėms mokslo ir studijų institucijoms;
- 2) lėšos, skirtos mokslo ir studijų institucijoms specialiosioms sutartims su Vyriausybe ar jos įgaliota institucija vykdyti;
- 3) valstybės investicijų programų ir valstybės investicijų projektų lėšos valstybinėms mokslo ir studijų institucijoms;
- 4) pajamos, gautos kaip apmokėjimas už studijas, taip pat pajamos iš mokslinių tyrimų, eksperimentinės plėtos, meno veiklos, ūkinės veiklos ir teikiamų paslaugų;
- 5) lėšos, gautos kaip programinis konkursinis mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtos finansavimas;
- 6) valstybės fondų lėšos;
- 7) tarptautinių ir užsienio fondų ir organizacijų skiriamos lėšos;
- 8) lėšos, gautos kaip parama pagal Lietuvos Respublikos labdaros ir paramos įstatymą (toliau – Labdaros ir paramos įstatymas);
- 9) kitos teisėtai gautos lėšos.“

5 straipsnis. 75 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 75 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„**75 straipsnis. Valstybės biudžeto bazinio ir skatinamojo finansavimo lėšos**

1. Valstybinėms mokslo ir studijų institucijoms valstybės biudžeto bazinio finansavimo lėšos skiriamos:
 - 1) moksliniams tyrimams ir eksperimentinei plėtrai, meno veiklai plėtoti;
 - 2) lėšos studijų kainai valstybės finansuojamose studijų vietose apmokėti ir studijų stipendijoms;
 - 3) administravimui ir ūkiui;
 - 4) sudėtingos infrastruktūros objektų priežiūrai;
 - 5) kitoms reikmėms.

2. Nevalstybinėms mokslo ir studijų institucijoms valstybės biudžeto bazinio ir skatinamojo finansavimo lėšos skiriamos moksliniams tyrimams ir eksperimentinei plėtrai, meno veiklai plėtoti.

3. Valstybės biudžeto lėšos administravimui ir ūkiui skiriamos pagal vykdomus mokslinius tyrimus, eksperimentinę plėtrą, meno veiklą ir studijas. Valstybės biudžeto lėšos administravimui ir ūkiui bei sudėtingos infrastruktūros objektų priežiūrai valstybinėms mokslo ir studijų institucijoms skiriamos Vyriausybės arba jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka.“

2. Papildyti 75 straipsnį 4 dalimi:

„4. Mokslo ir studijų institucijoms valstybės biudžeto skatinamojo finansavimo lėšos skiriamos:

- 1) skatinti už mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros, meno veiklos pasiekimus;
- 2) skatinti už studijų veiklos pasiekimus.“

6 straipsnis. 75¹ straipsnio pakeitimas

Pakeisti 75¹ straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„75¹ straipsnis. Valstybės biudžeto bazinio ir skatinamojo finansavimo lėšų moksliniams tyrimams ir eksperimentinei plėtrai, meno veiklai plėtoti skyrimo pagrindai

1. Valstybės biudžeto bazinio ir skatinamojo finansavimo lėšos moksliniams tyrimams ir eksperimentinei plėtrai, meno veiklai plėtoti mokslo ir studijų institucijoms skiriamos pagal šių institucijų mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros, meno veiklos vertinimo rezultatus, atsižvelgiant į valstybės ūkinės, socialinės ir kultūrinės plėtros poreikius ir valstybės finansines galimybes.

2. Valstybės biudžeto bazinio finansavimo lėšos moksliniams tyrimams ir eksperimentinei plėtrai, meno veiklai plėtoti universitetams ir mokslinių tyrimų institutams skiriamos pagal:

1) kas penkerius metus atliekamo ekspertinio universitetų ir mokslinių tyrimų institutų mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros vertinimo (toliau – mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros ekspertinis vertinimas) rezultatus. Mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros ekspertinis vertinimas apima penkerių praėjusių metų laikotarpį M-5–M-1 metus, o lėšos skiriamos M+1, M+2, M+3, M+4 ir M+5 metams, čia M – mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros ekspertinio vertinimo atlikimo metai. Kitas mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros ekspertinis vertinimas atliekamas po penkerių metų;

2) kas penkerius metus atliekamo ekspertinio universitetų ir mokslinių tyrimų institutų meno veiklos vertinimo (toliau – meno veiklos ekspertinis vertinimas) rezultatus. Meno veiklos ekspertinis vertinimas apima penkerių praėjusių metų laikotarpį M-5–M-1 metus, o lėšos

skiriamos M+1, M+2, M+3, M+4 ir M+5 metams, čia M – meno veiklos ekspertinio vertinimo atlikimo metai. Kitas meno veiklos ekspertinis vertinimas atliekamas po penkerių metų.

3. Valstybės biudžeto skatinamojo finansavimo lėšos moksliniams tyrimams ir eksperimentinei plėtrai, meno veiklai plėtoti universitetams ir mokslinių tyrimų institutams skiriamos pagal kiekvienais metais atliekamo universitetų ir mokslinių tyrimų institutų mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros, meno veiklos formaliojo vertinimo rezultatus. Universitetų ir mokslinių tyrimų institutų mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros, meno veiklos formalusis vertinimas apima vienų metų (N-1) laikotarpį, o lėšos skiriamos pagal paskutinių trejų metų (N-3, N-2, N-1) rezultatus N+1 metams, čia N – universitetų ir mokslinių tyrimų institutų mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros, meno veiklos formaliojo vertinimo atlikimo metai.

4. Valstybės biudžeto bazinio finansavimo lėšos moksliniams tyrimams ir eksperimentinei plėtrai, meno veiklai plėtoti kolegijoms skiriamos pagal kiekvienais metais atliekamo kolegijų mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros, meno veiklos formaliojo vertinimo rezultatus. Vertinimas apima vienų metų laikotarpį už N-1 metus. Lėšos skiriamos N+1 metams, čia N – metai, kai atliekamas vertinimas.“

7 straipsnis. 75² straipsnio pakeitimas

Pakeisti 75² straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„75² straipsnis. Mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros, meno veiklos vertinimo kriterijai, taikomi skiriant valstybės biudžeto bazinio ir skatinamojo finansavimo lėšas

1. Mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros ekspertinis vertinimas atliekamas pagal šiuos vertinimo kriterijus:

1) mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros kokybė (svorio koeficientas skiriant lėšas – 0,65);

2) mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros ekonominis ir socialinis poveikis (svorio koeficientas skiriant lėšas – 0,2);

3) mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros perspektyvumas (svorio koeficientas skiriant lėšas – 0,15).

2. Meno veiklos ekspertinis vertinimas atliekamas pagal šiuos vertinimo kriterijus:

1) meno veiklos kokybė (svorio koeficientas skiriant lėšas – 0,8);

2) meno veiklos kultūrinis, ekonominis ir socialinis poveikis (svorio koeficientas skiriant lėšas – 0,2).

3. Universitetų, mokslinių tyrimų institutų ir kolegijų mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros, meno veiklos formalusis vertinimas (toliau – formalusis vertinimas) atliekamas pagal šiuos kriterijus:

1) paskelbtų mokslinių tyrimų rezultatų ir meno darbų sklaida, registruotos intelektualinės nuosavybės tarptautinė teisinė apsauga;

2) mokslo ir studijų institucijų gautos tarptautinių mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros ir meno veiklos programų lėšos;

3) mokslo ir studijų institucijų lėšos, gautos iš ūkio subjektų, nevyriausybinių organizacijų ir fizinių asmenų už mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros ir meno užsakymus, pagal intelektualinės nuosavybės licencines ir perdavimo sutartis ir pagal paramos sutartis moksliniams tyrimams ir eksperimentinei plėtrai ir meno veiklai vykdyti.

4. Formaliojo vertinimo kriterijų svorio koeficientus tvirtina Vyriausybė ar jos įgaliota institucija, atsižvelgdama į Lietuvos mokslo tarybos siūlymą.

5. Duomenis, kurių reikia siekiant atlikti šio straipsnio 1–3 dalyse nurodytus vertinimus, mokslo ir studijų institucijos teikia Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka.

6. Mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros ekspertinį vertinimą, meno veiklos ekspertinį vertinimą ir formalųjį vertinimą Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka atlieka Lietuvos mokslo taryba.“

8 straipsnis. 75³ straipsnio pakeitimas

Pakeisti 75³ straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„75³ straipsnis. Valstybės biudžeto bazinio ir skatinamojo finansavimo lėšų moksliniams tyrimams ir eksperimentinei plėtrai, meno veiklai plėtoti skirstymas mokslo ir studijų institucijoms

1. Universitetams ir mokslinių tyrimų institutams valstybės biudžeto bazinio ir skatinamojo finansavimo lėšos kiekvienais metais skirstomos moksliniams tyrimams ir eksperimentinei plėtrai pagal mokslo sritis ir meno veiklai. Šį skirstymą atlieka Vyriausybė ar jos įgaliota institucija, atsižvelgdama į Lietuvos mokslo tarybos siūlymą. Pagal ekspertinio vertinimo rezultatus kiekvienais metais mokslo sričiai baziniam finansavimui skiriamų lėšų dydis negali būti mažesnis, negu buvo skirta praėjusiais metais, išskyrus atvejus, kai lėšos einamaisiais metais skiriamos jau pagal kito ekspertinio vertinimo rezultatus.

2. Pagal ekspertinio vertinimo suminius įverčius universitetams ir mokslinių tyrimų institutams paskirstoma 70 procentų visoms mokslo sritims tenkančių lėšų moksliniams tyrimams ir eksperimentinei plėtrai ir meno veiklai. Lėšos kiekvienos mokslo srities moksliniams tyrimams ir eksperimentinei plėtrai skiriamos universitetams ir mokslinių tyrimų institutams proporcingai jų

vertinamųjų vienetų mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros ekspertinio vertinimo suminių įverčių ir šių vertinamųjų vienetų dydžių, išreikštų jų mokslininkų ir menininkų visos darbo dienos atitikmenimis, sandaugoms.

3. Pagal formaliojo vertinimo suminius įverčius universitetams ir mokslinių tyrimų institutams mokslo srities moksliniams tyrimams ir eksperimentinei plėtrai, meno veiklai plėtoti skiriama 30 procentų visoms mokslo sritims tenkančių lėšų moksliniams tyrimams ir eksperimentinei plėtrai ir meno veiklai. Lėšos kiekvienos mokslo srities moksliniams tyrimams ir eksperimentinei plėtrai, meno veiklai skiriamos universitetams ir mokslinių tyrimų institutams proporcingai jų mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros, meno veiklos formaliojo vertinimo suminiams įverčiams.

4. Kolegijoms moksliniams tyrimams ir eksperimentinei plėtrai, meno veiklai plėtoti skiriama ne mažiau kaip 10 procentų kolegijų bazinio finansavimo lėšų.

5. Valstybės biudžeto bazinio ir skatinamojo finansavimo lėšos moksliniams tyrimams ir eksperimentinei plėtrai, meno veiklai plėtoti valstybiniam universitetams ir valstybiniam mokslinių tyrimų institutams įskaičiuojamos į jų valstybės biudžeto asignavimus, tvirtinamus Lietuvos Respublikos atitinkamų metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymu. Valstybės biudžeto bazinio ir skatinamojo finansavimo lėšos moksliniams tyrimams ir eksperimentinei plėtrai, meno veiklai plėtoti kolegijoms ir nevalstybinėms mokslo ir studijų institucijoms skiriamos iš Švietimo, mokslo ir sporto ministerijai skirtų valstybės biudžeto asignavimų.

6. Valstybės biudžeto bazinio ir skatinamojo finansavimo lėšų skirstymas mokslo ir studijų institucijų moksliniams tyrimams ir eksperimentinei plėtrai, meno veiklai plėtoti detalizuojamas Vyriausybės ar jos įgalios institucijos tvirtinamame tvarkos apraše.

7. Universitetų ir mokslinių tyrimų institutų, įsteigtų įsigaliojus šiam įstatymui, ekspertinis vertinimas atliekamas ne anksčiau kaip po penkerių metų, o formalusis vertinimas atliekamas ne anksčiau kaip po metų nuo jų veiklos pradžios. Valstybės biudžeto bazinio finansavimo lėšas moksliniams tyrimams ir eksperimentinei plėtrai, meno veiklai plėtoti institucijoms pirmiems metams skiria Vyriausybė ar jos įgaliota institucija, atsižvelgdama į universitetų ir mokslinių tyrimų institutų ekspertinio vertinimo rezultatų vidurkį, o vėlesniais metais skiria skatinamojo finansavimo lėšas pagal formaliojo vertinimo rezultatus, atsižvelgdama į Lietuvos mokslo tarybos siūlymą.“

9 straipsnis. 76 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 76 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„76 straipsnis. Valstybės biudžeto bazinio ir skatinamojo finansavimo lėšų studijoms skyrimo pagrindai

1. Valstybės biudžeto lėšos studijoms skiriamos:

- 1) studijų kainai valstybės finansuojamose studijų vietose apmokėti;
- 2) geriausių studijų rezultatus pasiekusių valstybės nefinansuojamose studijų vietose studentų sumokėti studijų kainai kompensuoti šio įstatymo 79 straipsnyje nustatyta tvarka;
- 3) valstybės paskoloms arba valstybės remiamoms paskoloms;
- 4) socialinėms stipendijoms, studijų stipendijoms, tikslinėms stipendijoms ir kitai paramai.

2. Mokslinių tyrimų institutams ir kitoms institucijoms, kartu su universitetais rengiantiems mokslininkus ar padedantiems rengti specialistus, lėšos, susijusios su šių mokslininkų ar specialistų rengimu, skiriamos Vyriausybės nustatyta tvarka.

3. Valstybės biudžeto skatinamojo finansavimo už studijų veiklos pasiekimus lėšos skiriamos mokslo ir studijų institucijoms pagal kiekvienais metais atliekamo mokslo ir studijų institucijų studijų veiklos pasiekimų vertinimo rezultatus Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka.“

10 straipsnis. Įstatymo papildymas 76¹ straipsniu

Papildyti Įstatymą 76¹ straipsniu:

„76¹ straipsnis. Studijų veiklos pasiekimų vertinimo kriterijai, taikomi skiriant valstybės biudžeto skatinamojo finansavimo lėšas

1. Mokslo ir studijų institucijų studijų veiklos pasiekimų vertinimas atliekamas pagal šiuos formalius kriterijus:

- 1) studijų rezultatyvumas;
- 2) studijų tarptautiškumas;
- 3) studentų įdarbinimas į mokslo, meno ir studijų veiklas;
- 4) absolventų karjeros sėkmingumas;
- 5) studijų prieinamumas;
- 6) mokslo ir studijų institucijų lėšos, gautos iš ūkio subjektų, nevyriausybinių organizacijų ir fizinių asmenų už užsakymus studijoms ir pagal paramos sutartis studijų veiklai vykdyti.

2. Mokslo ir studijų institucijų studijų veiklos pasiekimų vertinimo kriterijų svorio koeficientus tvirtina Vyriausybė ar jos įgaliota institucija, įvertinusi Lietuvos mokslo tarybos ir Studijų kokybės vertinimo centro siūlymus.

3. Duomenis, kurių reikia siekiant atlikti šio straipsnio 1 dalyje nurodytus vertinimus, mokslo ir studijų institucijos teikia Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka.

4. Studijų veiklos pasiekimų vertinimą Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka atlieka Studijų kokybės vertinimo centras.“

11 straipsnis. Įstatymo papildymas 76² straipsniu

Papildyti Įstatymą 76² straipsniu:

„76² straipsnis. Valstybės biudžeto skatinamojo finansavimo už studijų veiklos pasiekimus lėšų skirstymas mokslo ir studijų institucijoms

1. Mokslo ir studijų institucijoms valstybės biudžeto skatinamojo finansavimo už studijų veiklos pasiekimus lėšas kiekvienais metais skiria Vyriausybė ar jos įgaliota institucija. Bendras metinis mokslo ir studijų institucijoms skiriamo valstybės biudžeto skatinamojo finansavimo už studijų veiklos pasiekimus lėšų dydis negali būti mažesnis, negu buvo skirta praėjusiais metais.

2. Pagal studijų veiklos pasiekimų vertinimo suminius įverčius visoms mokslo ir studijų institucijoms 2024 metais skiriama 5 procentai, 2025 metais – 10 procentų, 2026 ir vėlesniais metais – 20 procentų valstybės biudžeto lėšų, apskaičiuotų nuo praėjusių metų valstybės biudžete patvirtintų asignavimų, skirtų studijų baziniam finansavimui. Lėšos paskirstomos mokslo ir studijų institucijoms proporcingai jų studijų veiklos pasiekimų vertinimo suminiams įverčiams.

3. Valstybės biudžeto skatinamojo finansavimo už studijų veiklos pasiekimus lėšos valstybiniams universitetams ir valstybiniams mokslinių tyrimų institutams įskaičiuojamos į jų valstybės biudžeto asignavimus, tvirtinamus Lietuvos Respublikos atitinkamų metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymu. Valstybinėms kolegijoms ir nevalstybinėms mokslo ir studijų institucijoms valstybės biudžeto skatinamojo finansavimo už studijų veiklos pasiekimus lėšos skiriamos iš Švietimo, mokslo ir sporto ministerijai skirtų valstybės biudžeto asignavimų.

4. Valstybės biudžeto skatinamojo finansavimo už studijų veiklos pasiekimus lėšų skirstymo mokslo ir studijų institucijoms tvarką nustato Vyriausybė ar jos įgaliota institucija.“

12 straipsnis. 77 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 77 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„77 straipsnis. Studijų kainos apmokėjimas valstybės biudžeto lėšomis

1. Stojančiųjų į trumposios pakopos, pirmosios pakopos ir vientisųjų studijų valstybės finansuojamas studijų vietas ir pretenduojančiųjų į studijų stipendijas konkursinė eilė sudaroma švietimo, mokslo ir sporto ministro nustatyta tvarka, įvertinus valstybinių aukštųjų mokyklų siūlymus, ir paskelbiama kiekvienais metais iki gruodžio 1 dienos, likus ne mažiau kaip 6 mėnesiams iki priėmimo į aukštąsias mokyklas pradžios. Stojančiųjų konkursinis balas skaičiuojamas iš brandos egzaminų, mokymosi ir kitų specialiųjų gebėjimų įvertinimo rezultatų.

Jis turi būti ne žemesnis, negu švietimo, mokslo ir sporto ministro nustatytas mažiausias stojamasis konkursinis balas.

2. Trumposios pakopos, pirmosios pakopos ir vientisųjų studijų valstybės finansuojamos studijų vietos aukštosioms mokykloms tenka pagal stojančiųjų, esančių konkursinėje eilėje, pasirinkimą, neviršijant nustatyto valstybės finansavimo ir laikantis valstybinėms aukštosioms mokykloms švietimo, mokslo ir sporto ministro nustatyto studijų programai minimalaus studijų vietų skaičiaus pagal studijų kryptis ir (arba) krypčių grupes.

3. Atitinkamais metais į mokslo ir studijų institucijas priimamų asmenų trumposios pakopos, pirmosios pakopos ir vientisųjų studijų, antrosios pakopos, doktorantūros, profesinių studijų vietų, studijų stipendijų preliminarų skaičių ir skiriamą valstybės finansavimą (nustatytus pagal patvirtintas atitinkamų metų normines studijų kainas ir studijų krypčių grupes ir (arba) jų grupių junginius arba bendrą skaičių pagal studijų pakopas (mokslo ir meno doktorantūros – pagal mokslo ir meno sritis) iki kiekvienų metų balandžio 2 dienos nustato Vyriausybė, atsižvelgdama į valstybės ūkinės, socialinės ir kultūrinės plėtros poreikius ir valstybės finansines galimybes.

4. Atitinkamais metais į mokslo ir studijų institucijas priimamiems trumposios pakopos, pirmosios pakopos ir vientisųjų studijų studentams skiriamo valstybės finansavimo ir preliminarus valstybės finansuojamų trumposios pakopos, pirmosios pakopos ir vientisųjų studijų vietų ir studijų stipendijų skaičiaus paskirstymą pagal studijų kryptis ir (arba) jų grupes (menų studijų – ir pagal studijų programas arba specializacijas, vidaus sistemos pareigūnų rengimo – pagal studijų programas, pedagogų rengimo – pagal studijų programas arba specializacijas ir (arba) studijų programų arba specializacijų grupes) iki kiekvienų metų balandžio 15 dienos nustato švietimo, mokslo ir sporto ministras, atsižvelgdamas į valstybės ūkinės, socialinės ir kultūrinės plėtros poreikius, valstybės finansines galimybes ir įvertinęs absolventų įsidarbinimo rodiklius.

5. Galutinį valstybės finansuojamų trumposios pakopos, pirmosios pakopos ir vientisųjų studijų vietų skaičių ir jų pasiskirstymą pagal aukštąsias mokyklas bei studijų krypčių grupes tvirtina švietimo, mokslo ir sporto ministras, kai yra žinomi stojimo į aukštąsias mokyklas rezultatai ir pasirašytos studijų sutartys.

6. Nuolatinės formos studijų vietų, į kurias priimtų studentų studijos pagal šio straipsnio nuostatas apmokamos valstybės biudžeto lėšomis, skaičius aukštojoje mokykloje išlieka nepakitęs per visą nustatytą studijų laikotarpį, o iššėstinės formos studijų vietų, į kurias priimamų studentų studijos apmokamos valstybės biudžeto lėšomis, skaičius aukštojoje mokykloje išlieka nepakitęs per laikotarpį, ne daugiau kaip iki pusantro karto ilgesnį, negu nustatytas atitinkamų nuolatinės formos studijų laikotarpis, išskyrus šio straipsnio 7 dalyje numatytus atvejus. Tais atvejais, kai valstybės finansuojamoje studijų vietoje studijuojantis asmuo pašalinamas iš aukštosios mokyklos, praranda valstybės finansavimą arba nutraukia studijas ir kai valstybės finansuojama studijų vieta

nėra užimama šio straipsnio 17 dalyje nustatyta tvarka, aukštosios mokyklos studijų vietai skirtas valstybės finansavimas išlieka iki biudžetinių metų pabaigos.

7. Asmuo, kurio studijas finansuoja valstybė, Vyriausybės nustatytais atvejais ir tvarka turi teisę keisti studijų programą ir studijų formą toje pačioje studijų krypties grupėje, neprarasdamas likusios valstybinio studijų finansavimo dalies, ne didesnės negu tos studijų programos norminė studijų kaina.

8. Valstybės finansuojamų antrosios pakopos universitetinių studijų vietų ir studijų stipendijų skaičių tvirtina švietimo, mokslo ir sporto ministras pagal studijų krypties grupes ir aukštąsias mokyklas, neviršydamas valstybės finansavimo, apskaičiuoto pagal patvirtintą preliminarų studijų vietų ir studijų stipendijų skaičių ir normines studijų kainas, atsižvelgdamas į valstybės ūkinės, socialinės ir kultūrinės plėtros poreikius, valstybės finansines galimybes ir į Lietuvos mokslo tarybos atliktą mokslo ir studijų institucijų mokslo (meno) veiklos rezultatų įvertinimą ir (arba) pirmosios pakopos absolventų pagal studijų krypties grupes ir (arba) studijų kryptis skaičių bei universitetų nustatytas atitinkamų metų antrosios pakopos studijų kainas. Universitetai, vykdantys tarpkryptines magistrantūros studijas, savo nustatyta tvarka nustato studijų krypties grupę, su kuria susieja studentų priėmimą.

9. Valstybės finansuojamų doktorantūros vietų ir studijų stipendijų skaičių mokslo ir studijų institucijose tvirtina švietimo, mokslo ir sporto ministras pagal mokslo ir meno kryptis, neviršydamas valstybės finansavimo, apskaičiuoto pagal patvirtintą preliminarų studijų vietų ir studijų stipendijų skaičių ir normines studijų kainas, atsižvelgdamas į valstybės ūkinės, socialinės ir kultūrinės plėtros poreikius, valstybės finansines galimybes ir į Lietuvos mokslo tarybos atliktą mokslo ir studijų institucijų mokslo (meno) veiklos rezultatų įvertinimą, doktorantūros rezultatus, galimybes rengti tos mokslo ar meno srities doktorantus ir mokslo ir studijų institucijų nustatytas atitinkamų metų doktorantūros studijų kainas.

10. Švietimo, mokslo ir sporto ministro nustatyta valstybės finansuojamų doktorantūros vietų dalis doktorantūros teisę turinčioms mokslo ir studijų institucijoms gali būti paskirstyta konkurso būdu per švietimo, mokslo ir sporto ministro nustatytus terminus, pasitelkiant Lietuvos mokslo tarybą. Konkursas vykdomas švietimo, mokslo ir sporto ministro nustatyta tvarka, pagal kurią numatoma, kad doktorantūros temas gali siūlyti ministerijos, įmonės, įstaigos arba organizacijos. Švietimo, mokslo ir sporto ministro patvirtintame tvarkos apraše numatytais atvejais konkurso būdu valstybės finansuojama doktorantūros vieta gali būti paskirta ir doktorantūros teisės neturinčiai mokslo ir studijų institucijai ar įmonei, vydančiai doktorantūros krypties aukšto lygio mokslinius tyrimus ir (ar) eksperimentinės plėtros darbus ir dalyvaujančiai konkurse kartu su doktorantūros teisę turinčia (turinčiomis) mokslo ir studijų institucija (institucijomis). Šiuo atveju taikoma konkurse dalyvavusios doktorantūros teisę turinčios mokslo ir studijų institucijos

nustatyta studijų kaina. Konkursą laimėjusi doktorantūros teisės neturinti mokslo ir studijų institucija ar įmonė ir kartu su ja konkurse dalyvavusi (dalyvavusios) doktorantūros teisę turinti (turinčios) mokslo ir studijų institucija (institucijos) sudaro su Lietuvos mokslo taryba suderintą sutartį dėl doktorantūros vykdymo.

11. Valstybės finansuojamų profesinių studijų vietų skaičius nustatomas įvertinus valstybės institucijų, atsakingų už atitinkamos srities specialistų poreikio planavimą, siūlymus ir specialistų įsidarbinamumo rodiklius. Specialistų poreikį, atsižvelgusios į valstybės reikmes, institucijos nustato pagal atitinkamas kvalifikacijas ir iki kiekvienų metų sausio 1 dienos pateikia Švietimo, mokslo ir sporto ministerijai. Švietimo, mokslo ir sporto ministras, įvertinęs valstybės institucijų, atsakingų už atitinkamos srities specialistų poreikio planavimą, pateiktus specialistų poreikio duomenis, atsižvelgdamas į universitetų nustatytas atitinkamų metų profesinių studijų kainas ir neviršydamas valstybės finansavimo, apskaičiuoto pagal patvirtintą preliminarų studijų vietų skaičių ir normines studijų kainas, tvirtina valstybės finansuojamų profesinių studijų vietų skaičių pagal aukštąsias mokyklas ir kvalifikacijas, kurias teisės aktų nustatytais atvejais ir tvarka suteikia aukštoji mokykla (rezidentūros atveju – pagal specialybes, pedagogų rengimo atveju – pagal ugdomąjį dalyką arba dalykų grupes).

12. Valstybė finansuoja studentų, studijuojančių valstybės finansuojamose studijų vietose, studijų kainą šio įstatymo 83 straipsnyje nustatyta tvarka.

13. Valstybės biudžeto lėšos studijų kainai valstybės finansuojamose studijų vietose apmokėti skiriamos Vyriausybės nustatyta tvarka.

14. Valstybės finansuojamose studijų vietose studijavę asmenys ir studijų stipendiją gavę asmenys, pašalinti iš mokslo ir studijų institucijos arba nutraukę studijas, Vyriausybės nustatytais atvejais ir tvarka privalo į valstybės biudžetą grąžinti studijų kainai valstybės finansuojamose studijų vietose apmokėti skirtas lėšas arba jų dalį.

15. Švietimo, mokslo ir sporto ministras nustato konkuravimo dėl priėmimo į valstybės finansuojamas studijas aukštosiose mokyklose tvarką asmenims:

- 1) įgijusiems kvalifikaciją, suteikiančią teisę į aukštąjį mokslą, pagal tarptautinių organizacijų arba užsienio valstybių švietimo programas;
- 2) Lietuvos Respublikoje vidurinį išsilavinimą įgijusiems iki įsigaliojant šiam įstatymui;
- 3) švietimo, mokslo ir sporto ministro nustatyta tvarka ir atvejais atleistiems nuo valstybinių brandos egzaminų.

16. Užsienio lietuvių, įgijusių vidurinį išsilavinimą Lietuvoje, konkuravimo dėl priėmimo į valstybės finansuojamas studijų aukštosiose mokyklose vietas tvarką nustato švietimo, mokslo ir sporto ministras.

17. Iš mokslo ir studijų institucijos pašalinus valstybės finansuojamoje studijų vietoje studijavusį asmenį arba jam nutraukus studijas (išskyrus šio straipsnio 7 dalyje numatytus atvejus), į atsilaisvinusią valstybės finansuojamą studijų vietą valstybės nefinansuojamoje studijų vietoje studijavę asmenys perkeliama aukštosios mokyklos nustatyta tvarka, vadovaujantis šio įstatymo 78 straipsnyje įtvirtintais principais.“

2. Pakeisti 77 straipsnio 1 dalį ir ją išdėstyti taip:

„1. Stojančiųjų į trumposios pakopos, pirmosios pakopos ir vientisųjų studijų valstybės finansuojamas studijų vietas ir pretenduojančiųjų į studijų stipendijas konkursinė eilė sudaroma švietimo, mokslo ir sporto ministro nustatyta tvarka, įvertinus valstybinių aukštųjų mokyklų siūlymus, ir paskelbiama kiekvienais metais iki gruodžio 1 dienos, likus ne mažiau kaip 6 mėnesiams iki priėmimo į aukštąsias mokyklas pradžios. Stojančiųjų konkursinis balas skaičiuojamas iš brandos egzaminų, mokymosi ir kitų specialiųjų gebėjimų įvertinimo rezultatų.“

13 straipsnis. 82 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 82 straipsnio 10 dalį ir ją išdėstyti taip:

„10. Aukščiausius konkursinius balus pagal stojančiųjų į trumposios pakopos, pirmosios pakopos ir vientisųjų studijų valstybės finansuojamas studijų vietas konkursinę eilę surinkusiems asmenims, priimtiems į valstybės nefinansuojamas vietas, iš valstybės biudžeto lėšų studijų laikotarpiui skiriama norminės studijų kainos dydžio (kai už studijas mokama metinė studijų kaina mažesnė už norminę studijų kainą, – studijų kainos dydžio) studijų stipendija. Atitinkamais metais priimamų trumposios pakopos, pirmosios pakopos ir vientisųjų studijų studentų valstybės finansavimą studijų stipendijoms ir preliminarų gaunančių studijų stipendijas trumposios pakopos, pirmosios pakopos ir vientisųjų studijų, antrosios pakopos, doktorantūros studijų studentų skaičių (nustatytą pagal patvirtintas atitinkamų metų normines studijų kainas) iki kiekvienų metų balandžio 2 dienos nustato Vyriausybė, atsižvelgdama į valstybės ūkinės, socialinės ir kultūrinės plėtros poreikius ir valstybės finansines galimybes. Studijų stipendijų skyrimo ir mokėjimo tvarką nustato Vyriausybė. Studijų stipendijas administruoja Valstybinis studijų fondas.“

14 straipsnis. 83 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 83 straipsnio 4 dalį ir ją išdėstyti taip:

„4. Vyriausybės nustatyta tvarka apskaičiuojama norminė atitinkamos studijų krypties arba studijų programų grupės studijų kaina, apimanti šio straipsnio 3 dalyje nurodytas studijų išlaidas. Norminės atitinkamais metais priimamų studentų studijų kainas kiekvienais metais iki sausio 31 dienos tvirtina švietimo, mokslo ir sporto ministras. Kai aukštosios mokyklos nustatyta studijų kaina neviršija norminės studijų kainos, valstybės biudžeto lėšomis apmokama aukštosios

mokyklos nustatyta studijų kaina. Kai aukštosios mokyklos nustatyta studijų kaina viršija norminę studijų kainą, valstybės biudžeto lėšomis apmokama norminė studijų kaina.“

15 straipsnis. Įstatymo papildymas 83¹ straipsniu

Papildyti Įstatymą 83¹ straipsniu:

„83¹ straipsnis. Specialiosios sutartys su mokslo ir studijų institucijomis

1. Vyriausybė ar jos įgaliota institucija gali sudaryti su mokslo ir studijų institucijomis specialiąsias sutartis dėl valstybės biudžeto asignavimų skyrimo.

2. Specialiosios sutarties objektu gali būti:

- 1) mokslo ir studijų institucijos mokslo ir (arba) studijų veiklos plėtra;
- 2) mokslo ir studijų institucijos mokslo ir (arba) studijų veiklos kokybės didinimas;
- 3) investicijos į valstybinės mokslo ir studijų institucijos infrastruktūrą;
- 4) valstybinių mokslo ir studijų institucijų veiklos optimizavimas;
- 5) valstybės tarptautinių įsipareigojimų vykdymas;

6) kitos priemonės, įgyvendinančios Vyriausybės tvirtinamame Nacionaliniame pažangos plane nustatytus strateginius tikslus ir pažangos uždavinius, jeigu šių priemonių įgyvendinimo tvarką reglamentuojantys teisės aktai nenustato kitaip.

3. Specialiojoje sutartyje turi būti nustatytas sutarties vykdymo laikotarpis, skiriamos lėšos, stebėsenos mechanizmas ir šalių atsakomybė už sutarties nevykdymą arba už nepasiektus joje numatytus rodiklius.

4. Įvertinęs Lietuvos mokslo tarybos rekomendacinę išvadą ir gavęs Vyriausybės įgaliojimą, specialiąją sutartį pasirašo švietimo, mokslo ir sporto ministras ir universiteto rektorius (kolegijos, mokslinių tyrimų instituto direktorius), gavęs mokslo ir studijų institucijos tarybos (mokslo tarybos) pritarimą.

5. Valstybės biudžeto lėšos, skirtos specialiosioms sutartims su mokslo ir studijų institucijomis, skiriamos iš Švietimo, mokslo ir sporto ministerijai skirtų valstybės biudžeto asignavimų.“

16 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas, taikymas ir įgyvendinimas

1. Šis įstatymas, išskyrus šio įstatymo 3, 4 straipsnius, 5 straipsnio 2 dalį, 6, 7, 8, 9, 10, 11 straipsnius, 12 straipsnio 2 dalį, 13 straipsnį ir šio straipsnio 6 dalį, įsigalioja 2022 m. sausio 1 d.

2. Šio įstatymo 3, 4 straipsniai, 5 straipsnio 2 dalis, 6, 7, 8, 9, 10, 11 straipsniai, 12 straipsnio 2 dalis ir 13 straipsnis įsigalioja 2024 m. sausio 1 d.

3. Šio įstatymo 3 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymo 59 straipsnio nuostatos taikomos asmenims, įgijusiems vidurinį išsilavinimą ne anksčiau kaip 2024 metais ir stojantiems į aukštąsias mokyklas 2024 ir vėlesniais metais.

4. Šio įstatymo 6 straipsnyje išdėstyto Mokslo ir studijų įstatymo 75¹ straipsnio 2 dalies 2 punkte nurodytas meno veiklos ekspertinis vertinimas pirmą kartą atliekamas 2028 m.

5. Asmenims, įgijusiems vidurinį išsilavinimą iki 2023 m. gruodžio 31 d. ir stojantiems į aukštąsias mokyklas 2024 ir vėlesniais metais, taikomos iki šio įstatymo galiojusios Mokslo ir studijų įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nuostatos.

6. Lietuvos Respublikos Vyriausybė ir Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministras iki šio įstatymo įsigaliojimo priima šio įstatymo įgyvendinamuosius teisės aktus.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

Respublikos Prezidentas

Gitanas Nausėda